

Araştırma Makalesi

Yapısal İşsizlik Çözülürse Türkiye'de İşsizlik Çözülür mü?

Türkiye'de Beveridge Eğrisinin İncelenmesi

Hakan SARAÇ¹

ORCID: 0000-0001-5322-513X

DOI: 10.54752/ct.1624202

Öz: Bu çalışmada, Beveridge Eğrisi ile Türkiye'de işsizliğin yapısal ve konjonktürel boyutunun ortaya konulması amaçlanmıştır. Ayrıca, Beveridge Eğrisi yardımıyla işsizliğin bölgesel ve sektörel açıdan incelenmesi hedeflenmektedir. Araştırma, 2014 yılı dördüncü çeyrek ile 2024 yılı ikinci çeyrek arasındaki 39 çeyreklik dönemi kapsamaktadır. Çalışmada kullanılan işsizlik verileri Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) veritabanından, açık iş verileri ise Türkiye İş Kurumu'nun (İŞKUR) "Açık İş İstatistikleri Araştırması"ndan alınmıştır. Çalışmada Beveridge Eğrisi, hem zaman serisi olarak hem de 26 bölgeyi (IBBS-2) kapsayacak şekilde çizilmiştir. Eğri üzerindeki noktaların zaman serisi boyunca kırınım gösterdiği dönemler ortaya konulmuştur. Ayrıca, açık iş sayısı ile işsiz sayısı arasındaki ilişki sektörel düzeyde incelenmiştir. Veriler, betimsel istatistik tekniği kullanılarak analiz edilmiştir.

Elde edilen bulgulara göre, Beveridge Eğrisi üzerindeki noktalar kümesinin 45°'lik doğrunun sağ alt kısmında yoğunlaştığı görülmüştür. Eğrinin iç ve dış faktörlerden etkilenerek kaymalar gösterdiği ve histeri etkisi oluşturduğu tespit edilmiştir. Sektörel açıdan bakıldığında ise açık işlerin önemli bir kısmının imalat sektöründe toplandığı, buna karşın işsizlerin büyük bir kısmının imalat dışı sektörlerde iş aradığı anlaşılmıştır. Bu durum, imalat

¹ Dr. Sivas Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü. hakan.sarac@iskur.gov.tr

SARAÇ, H., (2025) "Yapısal İşsizlik Çözülürse Türkiye'de İşsizlik Çözülür Mü? Türkiye'de Beveridge Eğrisinin İncelenmesi", *Çalışma ve Toplum*, C.1, S.85. s. 349-372

Makale Geliş Tarihi: 08.08.2024 - Makale Kabul Tarihi: 06.01.2025

sektöründe işsizliğin yapısal bir görünüm kazandığını ortaya koymaktadır. Coğrafi açıdan ise işsizler ile açık işlerin farklı bölgelerde yoğunlaşması, işsizlik türlerinin bölgesel olarak farklılaşmasına yol açmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yapısal İşsizlik, Konjonktürel İşsizlik, Beveridge Eğrisi

Will Solving Structural Unemployment Solve Unemployment in Turkey? An Analysis of the Beveridge Curve in Turkey

Abstract: This study aims to reveal the structural and cyclical dimensions of unemployment in Turkey by using the Beveridge curve. In addition, this study aims to analyze unemployment in regional and sectoral terms using the Beveridge Curve. This study covers a 39-quarter period between the fourth quarter of 2014 and the second quarter of 2024. The unemployment data used in the study were taken from the Turkish Statistical Institute (TURKSTAT) database, while the open-job data were taken from the 'Open Job Statistics Survey' of the Turkish Employment Agency (İŞKUR). In this study, the Beveridge Curve is drawn as a time series covering 26 regions (IBBS-2). The periods in which the points on the curve show diffraction along the time series were revealed. Moreover, the relationship between the number of job vacancies and the number of unemployed is analyzed at the sectoral level. The data were analyzed using descriptive statistics.

According to the findings, the set of points on the Beveridge Curve is concentrated in the lower right part of the 45° line. The Beveridge Curve shifts under the influence of internal and external factors and creates a hysteresis effect. From a sectoral perspective, a significant portion of job vacancies are concentrated in the manufacturing sector, whereas a large portion of the unemployed are looking for jobs in non-manufacturing sectors. This situation reveals that unemployment in the manufacturing sector gained a structural outlook. Geographically, the concentration of unemployment and vacancies in different regions leads to regional differentiation in unemployment types.

Keywords: Structural Unemployment, Cyclical Unemployment, Beveridge Curve

Giriş

Günümüzde işsizliğin, toplam talep yetersizliğinden mi yoksa emek arzı ile talebi arasındaki mekanizmaların etkin işlememesinden mi kaynaklandığı konusunda

tartışmalar devam etmektedir. Bu nedenle, işsizliğin türünün doğru bir şekilde anlaşılması, uygulanacak politikalar açısından büyük önem taşımaktadır.

İşgücü arz ve talebi nicelik açısından eşleşse bile bazen niteliksel olarak uyumsuzluklar ortaya çıkabilir. Bu durumda, nitelik uyumsuzluğu nedeniyle işsizlik oluşabilir. Arz ve talebin eşleşmemesi, iş arayanın sahip olduğu niteliklerle işverenin talep ettiği niteliklerin uyuşmamasından kaynaklanabileceği gibi işgücü arz ve talebinin farklı bölgelerde bulunmasından da kaynaklanabilir. Yapısal işsizlik olarak adlandırılan bu işsizlik türünde, işgücü piyasasında bir taraftan açık işler bulunurken diğer yandan işsizler bulunmaktadır. Bu eşleşme uyumsuzluğu, bazen istihdam kurumlarının verimli bir eşleştirme hizmeti sunamamasından da kaynaklanabilir. İşsizler, kendi niteliklerine uygun açık işlere ulaşamazken, işverenler de aradıkları niteliklere sahip işsizlere ulaşamamaktadır. Bu durumun uzun sürmesi, her iki tarafa da çeşitli maliyetler yüklemektedir. Bazı durumlarda ise işgücü piyasasında işsizleri istihdam edecek yeterince talep bulunmamaktadır. Bu durumda işsizliğin azalması, ancak konjonktürel genişleme ile mümkün olabilir. Ayrıca, işgücü piyasasında yapısal, geçici ve konjonktürel işsizliğin aynı anda olabileceği de söylenebilir. Bu bağlamda hangi işsizlik türünün baskın olduğunu tespit etmek önemlidir. Çünkü işsizlikle mücadelede uygulanması gereken politikalar, işsizlik türüne göre farklılık göstermektedir.

Beveridge Eğrisi, işgücü piyasasında açık işler ile işsizlik oranları arasındaki negatif ilişkiyi gösteren önemli bir araçtır. Bu eğrinin oluşturulabilmesi için, açık iş oranları ile işsizlik oranlarına dair veriler gereklidir. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), uzun yıllardır hane halkı işgücü anketleri aracılığıyla işsizlik oranlarına dair veri yayınlamaktadır. Ancak önceki yıllarda yapılan akademik çalışmalarda, açık iş verisi olarak genellikle Türkiye İş Kurumu'nun (İŞKUR) idari açık iş kayıtları, özel istihdam bürolarından alınan veriler ve çeşitli tahmin yöntemleriyle elde edilen veriler kullanılmıştır. İdari kayıtların mükerrerlik içermesi ve standartlaşmanın olmaması, açık iş verilerinin farklılaşmasına neden olmaktadır. İŞKUR'un açık iş idari kayıtları ile "Açık İş İstatistikleri Araştırması" verilerinden elde edilen açık iş sayıları arasındaki fark, bu durumu doğrulamaktadır. Ancak günümüzde İŞKUR'un gerçekleştirdiği "Açık İş İstatistikleri Araştırması" verileri, Avrupa İstatistik Ofisi (EUROSTAT) tarafından kabul edilmiş olup belirli bir standartla yayımlandığı için verilerin Türkiye'ye genellenebileceği söylenebilir. Bu bağlamda, Beveridge Eğrisinin "Açık İş İstatistikleri Araştırması" verilerine göre yeniden yorumlanması, işsizliğin daha doğru bir şekilde anlaşılmasını sağlayacaktır.

Türkiye'de işsizlikle ilgili pek çok çalışma bulunmakla birlikte, işsizlik konusunun açık işler ile ele alındığı çalışmaların sınırlılığı dikkat çekmektedir. Beveridge Eğrisi üzerine yapılan çalışmalarda açık iş oranları verilerinin genellikle idari kayıtlar ve çeşitli tahmin yöntemleriyle elde edildiği görülmektedir. Bu çalışma, "Açık İş İstatistikleri Araştırması" ile elde edilen ve EUROSTAT tarafından kabul

edilen açık iş oranları verilerinin kullanıldığı ilk çalışmadır. Ayrıca, Beveridge Eğrisinin bölgesel ve sektörel düzeyde incelendiği çalışmaya rastlanmamıştır. Çalışmada, Beveridge Eğrisinin genel yapısı ve kırılma noktalarının belirlenmesi amaçlandığı için, betimsel istatistik kullanılarak görselleştirme yapılmıştır. Ayrıca, Beveridge Eğrisinin bölgesel görünümünü daha net bir şekilde ortaya koymak için verilerin görselleştirilmesi tercih edilmiştir. Bu çalışma, Beveridge Eğrisinin 26 bölge (IBBS-2) düzeyinde ve sektörel olarak incelenmesiyle literatürdeki bu açığın doldurulması amaçlanmıştır. Beveridge Eğrisi'nin coğrafi bölgeler ve sektörel olarak incelenmesi, işsizlik türünün daha iyi anlaşılması açısından önem taşımaktadır.

Bu çalışmada öncelikle yapısal işsizlik ve Beveridge Eğrisinin temelini oluşturan teorik çerçeve açıklanmıştır. Ardından, çalışmanın süre bakımından sınırlılığını oluşturan 39 çeyrek boyunca Beveridge Eğrisinin kırılım noktaları tespit edilmiştir. Ayrıca 26 bölge (IBBS-2) ve sektör bazında Beveridge Eğrisi tahmin edilip yorumlanmıştır.

Teorik Çerçeve

Yapısal İşsizlikle İlgili Teorik Yaklaşım

Literatürde işsizliğin birçok nedeni olduğu görülmektedir. Uluslararası literatür incelendiğinde genel olarak işsizliğin üç gruba ayrıldığı söylenebilir. Bunlar yapısal, konjonktürel (talebe bağlı-döngüsel) ve geçici (friksiyonel) işsizliktir². (Hirokazu, 2008:105). İşgücü piyasasının yapısına bağlı olarak, bu işsizlik türlerinden biri ya da birkaçı, işsizliğin ana nedeni olarak öne çıkabilir.

İşsizliğin uzun süre çözülememesi işsizliğin yapısal bir sorun olarak görülmesine neden olmaktadır. (Diamond, 2013:1). Küreselleşme ve teknolojik değişimin yoğun yaşandığı günümüzde bireylerin becerilerinin eskidiği belirtilmektedir. Bireylerin yaşanan değişime uyum sağlayamaması işsizliğin yapısal bir görünüm arz etmesine neden olabilir. (Feldmann, 2013:1099). Teknolojik değişim sonrası geçiş dönemlerinde çalışanların yeniden eğitim alarak işgücü piyasasına dahil olmaları zaman gerektirdiğinden yapısal işsizlikte bir artışa neden olabilir. (Baumol ve Wolff, 1998:1). Yapılan çalışmalarda yapısal işsizlik en yaygın işsizlik türü olarak görülse de yapısal işsizliğin yaygınlığı ülkelerin işgücü piyasalarının yapısına göre değişkenlik gösterebilir. (Larsen, 2003:170). Bu

² Konjonktürel işsizlik ekonominin daralma döneminde talebin azalmasından kaynaklanan işsizlik türüdür. Friksiyonel işsizlik ise işçilerin iş değiştirmesi ya da yeni bir iş araması sonucu oluşmaktadır. İşçi ile işverenlerin eşleşme noktasındaki bilgi eksikliği friksiyonel işsizlik süresini uzatabilir. Daha fazla bilgi için, bkz. Hirokazu F. (2008). Trends in Structural and Frictional Unemployment, Japan Labor Review, 5(3), 105-126, s.105.

bağlamda, işsizliğin nedenlerini sektörel ve bölgesel açıdan anlamak, doğru analiz yapabilmek için büyük önem taşımaktadır. Bu çerçevede, işsizlik türünün belirlenmesinde Beveridge Eğrisi önemli bir araç olarak öne çıkmaktadır.

Yapısal işsizlik, işsizler ile mevcut işler arasındaki uyumsuzluktan kaynaklanmaktadır. Bu uyumsuzluk, beceri eksikliği, coğrafi farklılıklar veya deneyim yetersizliği gibi çeşitli nedenlerden de kaynaklanabilir. (Uluc vd., 2014:592). Diğer bir deyişle, işverenin aradığı özelliklerle iş arayanın sahip olduğu niteliklerin uyuşmaması şeklinde de ifade edilebilir. (Hirokazu, 2008:105). Yapısal işsizliğin en önemli kaynağının mesleki uyumsuzluk olduğu tespit edilmiştir. (Otoi ve Titan, 2012:113). Beceri uyumsuzluğu, deneyim eksikliği veya coğrafi uyumsuzluğun artması, işsizliğinde artmasına neden olmaktadır. (Tomic, 2014:347).

Yapısal işsizliği azaltmanın en önemli yollarından biri, eğitim ile istihdam arasındaki bağlantının güçlendirilmesidir. Bu bağın güçlendirilmesinde aktif işgücü politikaları önemli bir araçtır. Bu politikalar sayesinde, çalışanlara mesleki eğitim imkanı sunulurken, onların yeni ve daha iyi ücretli işlere erişimi sağlanarak yapısal işsizlik azaltılabilir³. (Levy vd., 2019:1). Öte yandan, işgücü piyasasındaki yüksek hareketlilik, çalışanların meslek ve iş değiştirmesini gerektirebilir. Ancak meslek ve iş değiştirmenin maliyeti genellikle fazladır, bu da yapısal işsizliği arttırabilir. Eğer ücretler tamamen esnek ve meslek değiştirme maliyetleri düşük olsaydı, piyasa ayarlamaları sayesinde bu işsizlik türü ortadan kalkabilirdi. Diğer yandan, coğrafi hareketlilik nedeniyle ortaya çıkan yüksek maliyetler de yapısal işsizliğin bir diğer nedenidir. Mülk satışları, taşınma maliyetleri ve bilinmeyen bölgede iş aramanın getirdiği belirsizlikler, iş arama maliyetlerini arttırmaktadır. (Mizuno vd., 2006:160). Ayrıca, beceri uyumsuzluğu işverenin vasıflı işçi bulma beklentisini de azaltmaktadır. İşverenler bu duruma, daha az yeni iş oluşturarak cevap vermektedir. Sonuç olarak, vasıfsız işçilerin fazla olduğu işgücü piyasasında, hem vasıflı hem de vasıfsız işçilerin iş bulma ihtimalleri azalmaktadır. (Restrepo, 2015:2).

Son yıllarda işsizliğin artışı, işsizlik türleri üzerine tartışmaları da gündeme getirmiştir. Bazı araştırmacılar, artan işsizliğin yapısal işsizlikten kaynaklandığını öne sürerken, diğerleri bunu talepteki yavaşlama ile ilişkilendirmiştir. İşsizlik türünün doğru anlaşılması, politika yapıcılara doğru politikalar uygulaması açısından yol gösterici olacaktır. (Ramon ve Sorolla, 2017:450-451).

Beveridge Eğrisinin Teorik Temelleri

Beveridge Eğrisi, işsizlik oranları ile açık iş oranları arasındaki negatif ilişkiyi ortaya koymaktadır. (Beveridge, 1944). Negatif ilişki açık iş sayısı arttıkça işsizlik oranlarının azalma eğiliminde olduğu ve bunun tersinin de geçerli olduğu anlamına

³ Konuyla ilgili daha fazla bilgi için bkz. Levy Yeyati, E., Montané, M., & Sartorio, L. (2019). What works for active labor market policies?. CID Working Paper Series.

gelmektedir. Eğrinin üzerindeki konum, işgücü piyasasının durumu hakkında fikir vermektedir. (Yashiv, 2006:1).

Beveridge Eğrisinin çizilebilmesi için işsizlik ve açık iş oranına ihtiyaç vardır. Açık iş, yeni ortaya çıkan, henüz doldurulmamış veya boşalmak üzere olan ücretli bir iş pozisyonu olarak tanımlanmaktadır. Bir pozisyonun açık iş sayılabilmesi için işverenin, açık iş pozisyonunu doldurmak amacıyla aktif adımlar atması gerekmektedir. Ayrıca, açık işin işletme içinden (terfi yöntemi) doldurulmayacağı belirtilmektedir. İşletmenin adayı işletme dışından bulmak için gerekli adımları atmaya hazır olması gerekmektedir. Diğer bir önemli nokta ise, açık işin belirli bir süre içinde doldurulması gerekliliğidir. (Europe Parliament and Council Regulation, 2008).

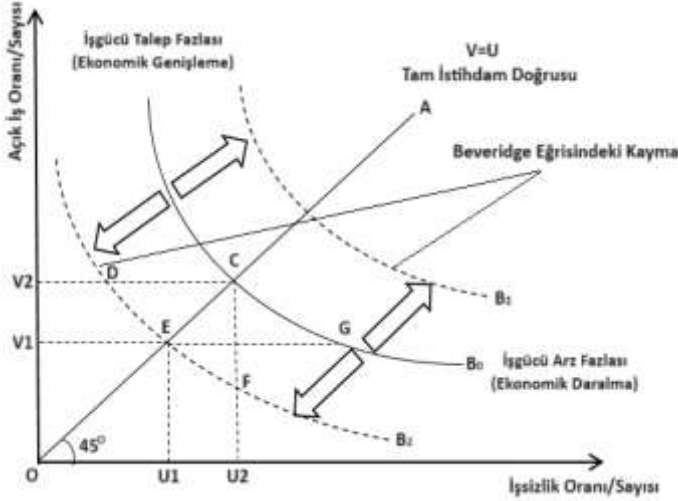
Açık iş oranları, firmaların referans dönemi boyunca açık işleri ve dolu pozisyonları dikkate alarak hesaplanmaktadır. Bu doğrultuda, açık iş oranlarının hesaplanma formülü aşağıda verilmiştir. (Eurostat, 2010).

$$\text{Açık İş Oranı} = \frac{\text{Açık İş Sayısı}}{(\text{Açık İş Sayısı} + \text{Dolu Pozisyon Sayısı})} \times 100$$

Açık iş araştırması, işgücü piyasasındaki açık işlerin sayısı ve yapısı, işletmelerin kullandıkları iş arama kanalları, personel temininde karşılaşılan güçlükler, işgücü piyasasında uygulanan politikaların etkinliği ve işletmelerin genel ekonomik durumları hakkında kapsamlı bilgiler sunmaktadır. (Bossler, 2020:3).

Ekonominin genişleme dönemlerinde düşük işsizlik ve yüksek açık iş pozisyonları beklenmektedir. Çünkü ekonomik genişleme dönemlerinde firmalar işgücü miktarını artırmak isterler. Ancak, yeterince işsiz olmadığından istihdamın artması mümkün olmamaktadır. Öte yandan, ekonomik durgunluk dönemlerinde talep azalır, açık iş pozisyonu düşer ve işsizlik artar. Bu durumda, Beveridge Eğrisi boyunca aşağı doğru bir hareket gerçekleşir. Ekonomik döngünün dip noktasında firmalar, gelecekteki talep artışını öngörerek açık iş pozisyonları yayınlayabilir. Bu karar, firmaların uygun adaylar bulma şansını artırarak personel temin maliyetlerini azaltabilir. Ekonomik genişleme başladığında ise işsizlik oranı azalır ve açık iş oranı artar. Böylece Beveridge Eğrisi boyunca yukarı doğru hareket gerçekleşir. (Benati ve Lubik, 2014:169). Ekonomik daralma dönemlerinde düşük açık iş oranları ve yüksek işsizlik görülürken, ekonomik büyüme dönemlerde bunun tersi bir durum söz konusudur. (Diamond, 2013:3).

Şekil 1: Beveridge Eğrisi

Kaynak: Carlin ve Soskice (2006:122) ile Bleakley ve Fuhrer (1997:3)'den uyarlanarak yazar tarafından çizilmiştir.

Şekil 1'de görüldüğü üzere, yatay eksen işsiz sayısını, dikey eksen ise açık iş sayısını göstermektedir. 45°lik doğrunun üzerindeki noktalar, işsiz sayısı ile açık iş sayısının eşit olduğu durumu, yani tam istihdamı temsil etmektedir. C noktasından O noktasına ilerledikçe, hem işsiz sayısı hem de açık iş sayısı azalmaktadır. C noktasından A noktasına doğru ise her iki değerinde artmaktadır. Açık iş sayısı ile işsiz sayısının aynı anda artması, yani Beveridge Eğrisi'ndeki kayma, yapısal sorunların varlığını göstermektedir. Yapısal sorunlarla nedeniyle Beveridge Eğrisi, orijinden uzaklaşabilir. İşsizlerin iş bulmalarını teşvik eden politikaların artması, Beveridge Eğrisini orijine yaklaştırabilir. Öte yandan, arz ve talep arasındaki eşleşme engellerinin artması, Beveridge Eğrisi'nin orijinden uzaklaşmasına yol açabilir. (Valletta and Kuang, 2010:2).

İşgücü piyasasında istihdam koruma mevzuatının artması, Beveridge Eğrisi'nin dışa doğru kayma olasılığını azaltırken, geçici işsizlik ihtimalini artırmaktadır. Öte yandan, orta düzey eğitime sahip çalışanların işgücündeki payının artması, Beveridge Eğrisinin dışa doğru kayma olasılığını artırmaktadır. İşsizlik süresi uzadıkça işsizlerin becerilerinin eskimesi muhtemeldir. Bu durum, işverenlerin uzun süreli işsizlere karşı önyargılı yaklaşımlarına neden olmaktadır. Ayrıca, kadın ve genç iş arayanların işgücü içindeki payı arttıkça, işgücü ile açık iş pozisyonları arasındaki eşleştirmenin zorlaştığı, yaşlı çalışanların oranı arttıkça ise yaşlıların deneyimlerinin fazla olması nedeniyle eşleştirmenin daha kolay olduğu tespit edilmiştir. (Bova, Jalles ve Kolerus, 2016:5).

O-A doğrusu ile eğrinin kesiştiği noktanın dışındaki tüm noktalar, açık iş ile işsiz sayısı arasında bir dengesizlik olduğunu göstermektedir. O-A doğrusunun solundaki alan, işgücü talebinin işgücü arzından fazla olduğu (ekonomik genişleme) durumu göstermektedir. O-A doğrusunun sağında kalan alan ise işgücü talebinin işgücü arzından az olduğu (ekonomik daralma) durumu ifade etmektedir. Beveridge Eğrisi boyunca gerçekleşen hareketler, konjonktürel etkileri, eğrideki kaymalar ise yapısal etkileri göstermektedir. (Arpaia vd, 2014).

İşgücü arz ve talebinin eşit olduğu (tam istihdam) E veya C noktasında bile bir işsizlik durumu söz konusudur. Bu noktada, arz ve talep nicelik olarak eşleşse de niteliksel olarak eşleşmemektedir. İşsizlik, nitelik uyumsuzluğundan kaynaklanabileceği gibi işgücü piyasasında tarafların bilgi eksikliğinden de kaynaklanabilir. Beveridge Eğrisi grafiği üzerinden iş eşleştirme verimliliğinin yüksek ya da düşük olduğu konusunda kesin bir yarıya varmak mümkün değildir. (Bleakley ve Fuhrer, 1997:5). İşsizlik iki işsizlik türünün bileşiminden kaynaklanabilir. OA eksenini ile eğrinin kesiştiği nokta orijinden ne kadar uzaksa, yapısal ve/veya friksiyonel işsizliğin o kadar fazla olduğu söylenebilir. İstihdam kurumlarının işe yerleştirme hizmetlerinin etkinliğinin artırılması ve eğitim istihdam bağlantısının güçlendirilmesi, hem friksiyonel hem de yapısal işsizliğin azalmasını sağlayabilir. Bu durumda OA eksenini ile eğrinin kesiştiği nokta orijine yaklaşacaktır.

Geçici işsizliği etkileyen bir diğer önemli parametre ise vergi politikalarıdır. Vergi takozunun, Beveridge Eğrisinin dışı doğru kayma olasılığını artırdığı tespit edilmiştir. Özellikle yüksek gelir seviyelerindeki eşleştirme üzerinde vergilerin artışı olumsuz bir etki oluşturmaktadır. Ayrıca, işsizlik yardımlarının rezervasyon ücretini artırdığı söylenebilir. İşsizlik yardımları, iş bulma aciliyetini azaltarak eşleşme süresini uzatabilir. Öte yandan, aktif işgücü programlarına yapılan harcamalar, beceri açıklarını veya diğer işgücü arzı eksikliklerini gidermeye yönelik olduğunda, eşleştirmeyi kolaylaştırarak işsizliğin azaltılmasına olumlu katkı sağlamaktadır. (Bova, Jalles ve Kolerus, 2016:5).

Bir sektörde kriz nedeniyle işçi çıkarımları gerçekleşirken, diğer sektörlerin bu istihdam kaybını açık iş artışıyla karşılayamadığı durumlar da görülebilir. Grafik 1'de, E noktasından G noktasına doğru hareket, konjonktürel ve yapısal işsizliğin bileşimini göstermektedir.

Literatür Taraması

Literatürde, açık iş ve işsizlik oranları arasındaki ilişkiyi inceleyen birçok çalışma bulunmaktadır. Ancak, uluslararası literatürle kıyaslandığında Türkiye özelinde yapılan çalışmaların sınırlılığı dikkat çekmektedir. Aşağıda, Beveridge Eğrisi ve işsizlik türlerinin analizine yönelik mevcut çalışmalar yer almaktadır.

Ağayev ve Bora (2012), Türkiye'nin 2005-Ocak ile 2011-Mart dönemi arasında Beveridge eğrisini analiz ederek kaymaların olası nedenlerini incelemeyi

amaçlamıştır. Çalışma, kriz sonrası Beveridge Eğrisinin orijinden uzaklaştığını, yani işgücü piyasasında uyumsuzluğun arttığını göstermektedir. Uyumsuzluğun artmasında en önemli etken olarak ise kadınlar, yükseköğretim mezunları ve orta yaş ve üzeri bireylerin toplam işgücündeki payının artışı gösterilmiştir.

Sağlam ve Günalp (2012), Türkiye'de 1951-2008 dönemini kapsayan çalışmada işsizlik ve boş iş pozisyonlarını Beveridge Eğrisi aracılığıyla incelemeyi amaçlamıştır. Çalışma sonucunda, Türkiye için negatif eğimli bir Beveridge Eğrisi'nin varlığı doğrulanmış ve bu eğrinin işgücü piyasasında yapısal sorunları ve esneklik eksikliğini yansıttığı belirtilmiştir.

Aydın (2012), 1990 ile 2010 yılları arasında Türkiye'de açık iş ve işsizlik oranlarını Beveridge Eğrisi aracılığıyla incelemeyi amaçlamıştır. Çalışma sonucunda, bu dönemde işsiz sayısının açık iş sayısının üstünde olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, Türkiye genelinde ve bölgeler bazında uzun süreli işsizlik azalmış olmasına rağmen, yapısal nedenlerden kaynaklı açık iş ile işsiz sayısı arasında uyumsuzluğun olduğu belirlenmiştir.

Tanrıöver ve Biçer (2015), açık iş ve işsizlik oranları arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla 2005'in 1. çeyreği ile 2015'in 4. çeyreği arasındaki dönemi kapsayan ve yapısal şokların etkisini ortaya koymayı amaçlayan çalışma yapmıştır. Çalışma sonuçlarına göre, açık iş oranları ile işsizlik oranları arasında uzun dönemli asimetric bir ilişki bulunamamıştır. Ayrıca, Türkiye'de kadınların işgücü piyasasına katılımının ve sermaye-yoğun teknolojilerin kullanılmasının artması nedeniyle, ekonomik büyümeye rağmen istihdam oluşturma kapasitesinin yavaşlattığı vurgulanmıştır.

Tokatlıoğlu (2016), Türkiye İşgücü Piyasası için 2005-Ocak ile 2014-Temmuz dönemleri arasında Beveridge Eğrisini tahmin ederek, 2008 yılındaki küresel krizin etkilerini ortaya koymayı amaçlamıştır. Kriz ve sonrası dönemde Türkiye Beveridge Eğrisinin eğimini artırarak sağa kaydığını tespit etmiştir.

Apaydın ve Taşdoğan (2019), Türkiye'de 2000-2016 dönem verilerini kullanarak yaptığı çalışmada, ekonomik büyümenin konjonktürel ve yapısal işsizlik üzerindeki etkilerini ARDL modeli ile analiz etmiştir. Çalışmanın sonucunda, ekonomik büyümenin konjonktürel işsizliği azalttığı, ancak yapısal işsizliği artırdığını tespit etmiştir. Ayrıca, Okun Yasası'nın yapısal işsizlik dikkate alındığında geçersiz olduğunu, ancak diğer işsizlik türleri için geçerliliğini koruduğu belirtilmiştir.

Akkuş ve Topuz (2019), Türkiye'nin de içinde yer aldığı en kırılgan beş ülkenin 1980-2016 yılları arasındaki işsizlik seyrini incelemiştir. Çalışmanın sonucunda, gelişmekte olan bu beş ülkede işsizlik histerisinin varlığına dair hipotez doğrulanmıştır.

Şıklar ve Bari (2020), Türkiye'de 1987 ile 2019 yılları arasında yapısal işsizliğin seyrini inceledikleri çalışmada, bu dönemde Türkiye işgücü piyasalarında

yaşanan gelişmelerde hem konjonktürel hem de yapısal faktörlerin önemli bir rol oynadığını vurgulamıştır. Ayrıca, yapısal işsizlik sorununun son yıllarda Türkiye için giderek daha önemli bir hale geldiği tespit edilmiştir.

Begen vd., (2023), Türkiye'deki Suriyeli mültecilerin 2009-2018 yılları arasında Beveridge Eğrisi üzerindeki etkisini araştırmıştır. Suriyeli mültecilerin iş boşluğu üzerinde önemli bir nedensel etkisinin bulunmadığı, işsizlik oranlarının azaldığı bulunmuştur. İşsizlik oranlarındaki azalmayla, Beveridge Eğrisi'nin içe doğru kaydığı, böylece eşleşme verimliliğini arttığı tespit edilmiştir. Sonuçlar beklenmedik ve hızlı bir akın sonucu çoğu meslek grubunda işsizlik ve açık iş oranlarını azalttığı bulunmuştur.

Atabey (2024), Türkiye'de 1988-2021 dönemini kapsayan çalışmada, gençler, kadınlar ve erkekler üzerinde işsizlik histerisi hipotezinin geçerliliğini analiz etmiştir. Çalışma sonucunda, erkekler, kadınlar ve gençlerde işsizlik histerisinin geçerli olduğu tespit etmiştir.

Babangida vd., (2024), Türkiye'de 2005 Ocak ile 2021 Mart aylarını kapsayan çalışmada küresel mali kriz ile COVID-19'un Beveridge Eğrisindeki kaymaları nasıl etkilediğini ortaya koymayı amaçlamıştır. Çalışmada bu krizlerin Türkiye'de Beveridge Eğrisini önemli ölçüde etkilemediği tespit edilmiştir. COVID-19 salgınıyla boş pozisyon oranının işsizlik oranı ile pozitif ilişki gösterdiği tespit edilmiştir. Bu durumun Türkiye'de açık iş ile iş arayanlar arasında bir uyumsuzluğa işaret ettiği belirtilmiştir.

Veri Metodolojisi

Beveridge Eğrisinin oluşturulabilmesi için işsizlik ile açık iş oranlarına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu çalışmada, işsizlik oranları TÜİK verilerinden, açık iş oranlarında ise İŞKUR'un açık iş istatistikleri araştırmalarından elde edilmiştir. Açık iş istatistikleri araştırmaları, EUROSTAT standartlarına uygun olarak yılda dört kez yapılmaktadır. 2024 yılı itibarıyla açık iş istatistikleri EUROSTAT web sitesinde yayınlanmaya başlamıştır. (İŞKUR, 2024:30). Açık iş istatistikleri araştırması Türkiye'nin resmi açık iş oranlarını belirlemek ve bu verileri EUROSTAT ile paylaşmak için yapılmaktadır. (İŞKUR, 2022:40). Açık iş araştırması sonuçlarının Türkiye'ye genellenebileceği söylenebilir. Açık iş araştırmaları, ilk olarak 2014 yılının son çeyreğinde başladığı için, veriler bu tarihten itibaren başlatılmıştır. İşsizlik oranları ve sayısına yönelik veriler ise TÜİK veri tabanından dönemlik verilerden elde edilmiştir.

Bulgular

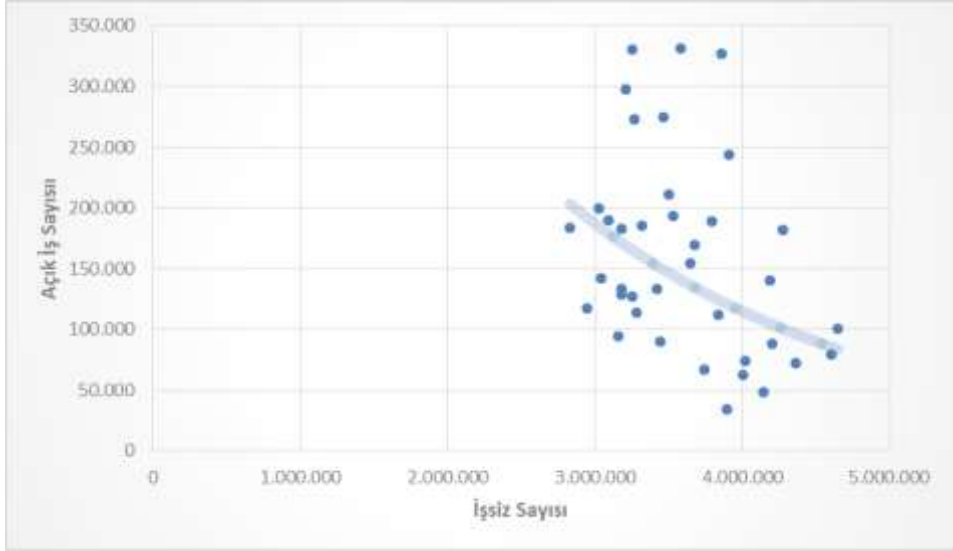
Beveridge Eğrisinin Zamansal Bağlamda Değerlendirilmesi

Şekil 2'de, 2014:4Ç-2024:2Ç yılı arasında 39 çeyreklik döneme ait açık iş ve işsizlik

sayılarının kesiştiği Beveridge Eğrisi diyagramı görülmektedir. Buna göre, açık iş sayısı ile işsiz sayısının kesiştiği noktalar kümesi 45° lik doğrunun oldukça sağ alt kısmında yer almaktadır. Bunun nedeni, işsiz sayısının açık iş sayısına kıyasla oldukça fazla olmasıdır. Mevcut açık iş pozisyonlarının doldurulamaması, büyük ölçüde yapısal ve/veya friksiyonel (geçici) nedenlere dayanmaktadır. Ancak, bu sorunların çözülmesi ve açık işlerin doldurulması halinde bile işsizlik sorunun ciddiyetinin devam edeceği görülmektedir. İşgücü piyasasının tam istihdama (45° lik doğruya yaklaşması) yaklaşması, ancak konjonktürel bir genişleme ile mümkündür. Konjonktürel genişleme sonrası açık işlerin doldurulamaması durumunda ise yapısal ve geçici işsizlik oranlarının artırması beklenmektedir. Bu görüşü doğrular nitelikli çalışmalar bulunmaktadır. Türkiye'de ekonomik büyümenin konjonktürel işsizliği azalttığı, fakat yapısal işsizliği artırdığı tespit edilmiştir. (Apaydın ve Taşdoğan 2019:73).

Şekil 2'de 2014 dördüncü çeyrek ile 2014 ikinci çeyrek dönemine ait açık iş ve işsiz sayısı grafiği görülmektedir.

Şekil 2: Türkiye'de 2014-4.Ç ile 2014-2.Ç Dönemi Açık İş ve İşsiz Sayısı İlişkisi

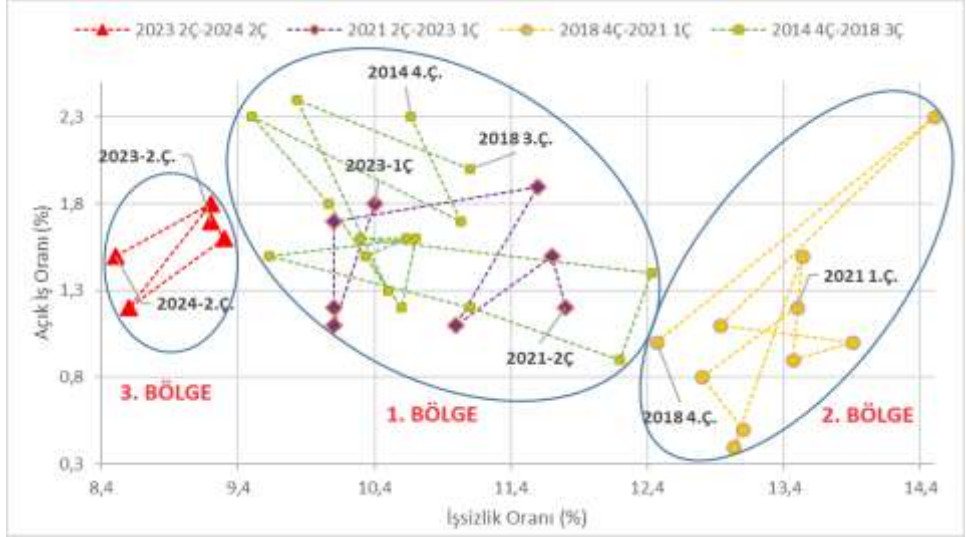
Kaynak: TÜİK ve İŞKUR verileri kullanılarak yazar tarafından oluşturulmuştur.

Şekil 2'de, açık iş ve işsiz sayıları sıfır noktasından başlatılmış ve noktalar kümesinin Beveridge Eğrisi'nin oldukça sağında yer aldığı görülmüştür. Şekil 3'te ise Beveridge Eğrisi'nin daha rahat anlaşılabilmesi için eksen değerlerinin başlangıç noktaları yeniden düzenlenmiştir. Ayrıca, Şekil 2'de açık iş ve işsiz sayılarıyla çizilen

Beveridge Eğrisi Şekil 3'te ise açık iş ve işsizlik oranlarına göre çizilmiştir.

Şekil 3'te, 2014-4Ç ile 2024-2Ç arasındaki dönemde işsizlik oranı ile açık iş oranı arasındaki ilişkinin nasıl değiştiği görülmektedir.

Şekil 3: Türkiye İçin Beveridge Eğrisi (2014:4Ç.-2024:2Ç.)

Kaynak: TÜİK ve İŞKUR verileri kullanılarak yazar tarafından oluşturulmuştur.

Beveridge Eğrisi anlamlı bir yapı oluşturduğunda, yorumlanması kolay hale gelecektir. Bu bağlamda, açık iş ile işsizlik oranlarının kesiştiği noktaların üç farklı bölgede kümelendiği tespit edilmiştir. Ayrıca, referans dönemleri boyunca bazı kırılmaların meydana geldiği gözlemlenmiştir.

Tablo 1'de Beveridge Eğrisi'ne ve dönemlere göre açık iş başına düşen işsiz sayıları yer almaktadır.

Tablo 1: Beveridge Eğrisi Kırınım Dönemleri ve Açık İş Başına Düşen İşsiz Sayıları

	Kırınım Dönemleri	İşsiz/ Açık İş	Faz	Beveridge Eğrisinin Kayma Yönü
1.Bölgeden	2014 4Ç.–2018 3Ç.	24	Daralma Dönemi	45°'lik eğriden uzaklaşma
2.Bölgeye Geçiş	2018 4Ç.–2021 1Ç.	48		
2.Bölgeden	2018 4Ç.–2021 1Ç.	48	Genişleme Dönemi	45°'lik eğriye yaklaşma
1.Bölgeye Geçiş	2021 2Ç.– 2023 1Ç.	16		
1.Bölgeden	2021 2Ç.– 2023 1Ç.	16	Genişleme Dönemi	45°'lik eğriye yaklaşma
3.Bölge Geçiş	2023 2Ç.– 2024 2Ç.	11		

TÜİK verilerinden elde edilen işsiz sayısının, İŞKUR'un açık iş araştırmalarından elde edilen açık iş sayılarına oranlanmasıyla açık iş başına düşen işsiz sayıları hesaplanmıştır. 2018 4Ç. ile 2021 1Ç. arasındaki dönem, açık iş başına düşen işsiz sayısının en yüksek olduğu dönem olarak öne çıkmaktadır. Özellikle 2018 3Ç. ile 2018 4Ç. arasındaki dönemde konjonktürel dalgalanma nedeniyle açık iş oranı azalmış, işsizlik oranı ise artmıştır. Ardından, 10 Mart 2020'de Türkiye'de ilk kez Covid-19 vakasının bildirilmesiyle karantina tedbirleri uygulanmış ve çeşitli kısıtlamalar getirilmiştir. (Çakır, 2020:116).

Siyasi faktörler ve pandemi, ekonominin konjonktürel olarak daralmasına yol açmış ve Beveridge Eğrisi, 45°'lik açının sağına (daralma dönemi) doğru kaymıştır. Açık iş ve işsizlik oranlarının kesiştiği noktalar kümesi, tarihi etkisiyle 2018 4. çeyrek ile 2021 1. çeyrek arasındaki 10 çeyrek boyunca bu bölgede kalmıştır.

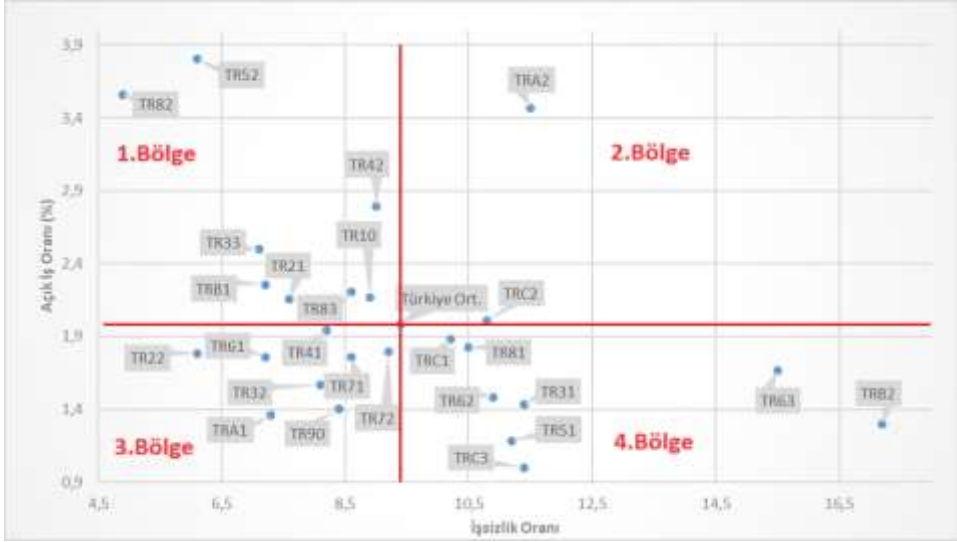
Covid-19 tedbirlerinin hafiflemesiyle işsizlik oranlarında azalma ve açık iş oranlarında artış meydana gelmiştir. 2021 2. çeyrek ile 2023 1. çeyrek arasında, konjonktürel genişleme ile açık iş başına düşen işsiz sayısında önemli bir yaşanmıştır. Ardından, 2023 2. çeyrek ile 2024 2. çeyrek arasındaki dönemde konjonktürel genişlemenin etkisiyle açık iş başına düşen işsiz sayısında azalma devam etmiştir.

Beveridge Eğrisinin Bölgesel Bağlamda Değerlendirilmesi

İşsizler ile açık işlerin farklı bölgelerde yoğunlaşması, coğrafi yapısal işsizliğe işaret etmektedir. Beveridge Eğrisinin bölgesel olarak incelenmesi, yapılacak yatırım, eğitim faaliyetleri ve eşleştirme hizmetlerinin geliştirilmesi açısından önemli bir rehber olabilir.

2023 yılı ait bölgesel işgücü piyasası araştırma sonuçları ve o bölgedeki işsizlik oranları kullanılarak bölgesel Beveridge Eğrisi oluşturulmuş ve Şekil 4'de sunulmuştur.

Şekil 4: Beveridge Eğrisine Göre Bölgeler Arası Kıyaslama

Kaynak: TÜİK ve İŞKUR verileri kullanılarak yazar tarafından oluşturulmuştur.

Türkiye'de bölgesel olarak Beveridge Eğrisi incelendiğinde, her bölgedeki işsizlik türlerinin farklı ağırlıklara sahip olduğu görülmektedir. Bazı bölgelerde işsizlik yapısal bir özellik gösterirken, diğer bölgelerde ise konjoktürel bir görünüm sergilemektedir.

1.Bölge; Bu bölge, açık iş oranının Türkiye ortalamasının üzerinde, işsizlik oranının ise ortalamasının altında olduğu bölgeyi temsil etmektedir. Bölgedeki açık iş başına düşen işsiz sayısının Türkiye ortalamasının altında olduğu gözlemlenmektedir. TR52 (Konya, Karaman) ile TR82 (Kastamonu, Çankırı, Sinop) bölgeleri, açık iş oranının en yüksek ve işsiz sayısının en düşük olduğu bölgeler arasında yer almaktadır. Bölgelere yapılacak yatırımlarda, açık iş ve işsizlik oranlarının dikkate alınması, işletmelerin personel temininde güçlük çekme olasılığını azaltmaya yardımcı olabilir.

2.Bölge; Bu bölge, hem açık iş oranının hem de işsizlik oranının Türkiye ortalamasının üzerinde olduğu bölgeyi temsil etmektedir. Özellikle TRA2 (Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan) bölgesi, orijinden en uzak noktada yer alması dikkat çekmektedir. Bu durum, bölgede yapısal ve/veya friksiyonel işsizliğin yüksek olduğu şeklinde değerlendirilebilir. Bölgede nitelik uyumsuzluğunu azaltmaya yönelik politikaların hayata geçirilmesi ve istihdam kurumlarının eşleştirme etkinliğinin artırılması, boş pozisyonların daha kolay doldurulmasına ve işsizliğin

azalmasına katkı sağlayabilir. Bu tedbirlerin uygulanması, bölgedeki hem işsizlik hem de açık iş oranlarını düşürerek, eğrinin orijine yaklaşmasına yardımcı olabilir.

3.Bölge; Bu bölge hem açık iş oranlarının hem de işsizlik oranlarının Türkiye ortalamasının altında olduğu bir bölgeyi temsil etmektedir. Bu alanda yer alan bölgelerin, orijine daha yakın olduğu gözlemlenmektedir. Orijine yakın olmaları, söz konusu bölgelerde yapısal ve/veya friksiyonel işsizliğin diğer bölgelere göre kıyasla daha düşük olduğunu gösterebilir.

4.Bölge; Bu bölge, açık iş oranının Türkiye ortalamasının altında, işsizlik oranının ise üstünde olduğu bölgedir. Ayrıca, açık iş sayısı başına düşen işsiz sayısı Türkiye ortalamasının üstündedir. Bu durum, bölgede konjonktürel işsizliğin diğer bölgelere göre daha fazla olduğunu göstermektedir. TRB2 (Van, Muş, Bitlis, Hakkari) ile TR63 (Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye) bölgeleri burada dikkat çekmektedir. TR63 bölgesinde yaşanan deprem, arz talep dengesinin bozulmasına yol açmış olabilir. TRB2 bölgesi ise, işsizlik oranı ile açık iş oranı arasındaki farkın en fazla olduğu bölge olarak öne çıkmaktadır. İşgücü mobilitesinin artması, işgücünün bölgeler arası yer değiştirmesini veya teşviklerle yatırımların bu bölgelere kaymasını teşvik ederek, Beveridge Eğrisinin orijine yaklaşmasını sağlayabilir. Bu sürecin, işgücü arz ve talebinin dengeye gelmesinde önemli bir rol oynayacağı söylenebilir.

Beveridge Eğrisinin Sektörel Bağlamda Değerlendirilmesi

Beveridge Eğrisinin sektörel açıdan incelenmesi, işsizliğin daha iyi anlaşılmasına katkı sağlayacaktır. İşsizlerin hangi meslek gruplarında iş aradıklarına dair veriler TÜİK tarafından yayınlanmaktadır. Ayrıca, İŞKUR'un açık iş istatistikleri raporunda sektörel düzeyde açık iş oranlarına ilişkin veriler bulunmaktadır. İşsizlerin hangi sektörlerde iş aradığına dair doğrudan veri bulunmasa da, meslek gruplarına bakılarak hangi sektörlerde iş aradıkları hakkında tahmin yürütmek mümkündür.

2024 yılı 2.çeyrek açık iş istatistikleri araştırma raporuna göre, Türkiye'deki toplam açık işlerin %36,9'unun imalat sektöründe bulunmakta olup, bu sektörde 99.991 açık iş ilanının olduğu tespit edilmiştir. (İŞKUR, 2024). İmalat sektöründe en yoğun çalışan meslek grupları, tesis ve makine operatörleri ile montajcılar, ayrıca sanatkârlar ile ilgili işlerde çalışanlardır. TÜİK verilerine göre, bu iki meslek grubunda iş arayan işsiz sayısı 668 bin kişidir. Bu sayı toplam işsizlerin %20,5'ini oluşturmaktadır. (TÜİK, 2024). Bu meslek gruplarının diğer sektörlerde de bulunabileceği göz önüne alındığında, imalat sektöründe bu meslek gruplarında iş arayanların sayısının daha da az olacağı tahmin edilmektedir. Bu durumda, açık işlerin yoğun olarak imalat sektöründe yer aldığı, ancak işsizlerin büyük çoğunluğunun imalat sektörü dışında iş aradığı anlaşılmaktadır. 2023 yılı işgücü piyasası araştırması raporuna göre, personel temininde en fazla güçlük çeken

sektörün imalat sektörü olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, en fazla personel temininde güçlük çekilen meslek gruplarının ise tesis ve makine operatörleri, montajcılar ile sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek gruplarında olduğu görülmektedir. Bu durum, imalat sektöründe arz ve talep uyumsuzluğunu doğrulamaktadır. Ayrıca personel temininde güçlük çekilme nedenleri arasında, bu meslekte yeterli başvurunun olmaması, gerekli mesleki beceri ve niteliğe sahip adayların bulunmaması ve tecrübe eksikliği öne çıkmaktadır. (İŞKUR, 2023:54-56). Bu veriler ışığında, imalat sektöründe işsizliğin büyük ölçüde yapısal bir nitelik taşıdığı söylenebilir.

İmalat sektörü, yapısı gereği diğer sektörlerle kıyasla rekabete daha açık bir sektördür. Türkiye'deki imalat sanayisinde faaliyet gösteren KOBİ'lerin %87,9'u düşük veya orta-düşük teknoloji düzeyine sahiptir. (TÜİK, 2022). Bu durum, sektöründeki üretimin büyük ölçüde emek yoğun bir şekilde gerçekleştiğini ve bunun da sektördeki ücretler üzerinde baskı oluşturduğunu göstermektedir. Rekabet nedeniyle ücretlerin baskılanması, işgücünün imalat sektörüne olan talebinin azalmasının en önemli bir nedeni olarak öne çıkmaktadır. Yüksek teknolojiye üretime geçiş, imalat sektöründeki verimliliği artırarak ücretleri de yükseltebilir. Ücretler ve çalışma koşullarındaki iyileşmeler, işsizlerin imalat sektörünü tercih etmelerine yol açabilir. Bu süreçte, sektör değişikliğinden kaynaklanan uyumsuzluk, işgücüne yönelik eğitim programlarıyla giderilebilir.

İmalat sektöründe arz ve talebin niteliksel olarak uyumsuz olduğu söylenebilir. Bu durum, sektördeki yapısal işsizliğe işaret etmektedir. İmalat sektörü, toplam istihdamın %19,7'sini oluşturmaktadır (TÜİK, 2023), bu da istihdamın önemli bir kısmının imalat dışındaki sektörlerde yoğunlaştığını göstermektedir. Bu bağlamda, imalat dışındaki sektörlerde arz ve talep dengesizliklerinin ayrıca incelenmesi, işsizlik türünün daha doğru bir şekilde analiz edilmesine olanak sağlayacaktır.

2024 yılı ikinci çeyrek açık iş araştırmaları raporuna göre, imalat sektörü dışında 170.770 açık iş bulunmaktadır. (İŞKUR, 2024). İmalat sektöründe yoğun olarak çalışan iki meslek grubu (tesis ve makine operatörleri ve montajcılar ile sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar) hariç tutulduğunda, yaklaşık 2 milyon 500 bin işsiz (TÜİK, 2024) imalat sektörü dışında iş aradığı tahmin edilmektedir. Bu durum, imalat dışındaki sektörlerde işgücü arzının talebe kıyasla oldukça fazla olduğunu göstermektedir. 170.770 açık iş ilanının doldurulamamasının yapısal ve/veya friksiyonel nedenlerden kaynaklandığı söylenebilir. Ancak, bu açık iş pozisyonlar doldurulsa bile işsizliğin ciddiyetini koruyacağı söylenebilir. Bu bulgular, imalat sektörü dışındaki sektörlerdeki işsizliğin konjonktürel bir yapı sergilediğine işaret etmektedir.

Sonuç

Açık iş ile işsizlik oranları arasındaki ilişki dikkate alındığında, işsizliğin yapısı hakkında çeşitli yorumlar yapmak mümkündür. Bu bağlamda, Beveridge Eğrisi üzerindeki kaymalar incelenerek işsizliğin konjonktürel ve yapısal boyutları ortaya konulabilir. Bu çalışmada, Türkiye'nin 2014 4. çeyrek ile 2024 2. çeyrek arasındaki dönemdeki Beveridge Eğrisi analiz edilmiştir. Açık iş sayısı ile işsiz sayısının kesişim noktalarının, Beveridge Eğrisi'ndeki 45°'lik doğrunun oldukça sağ alt kısmında yer aldığı gözlemlenmiştir. Bu durum, Türkiye'de işsiz sayısının açık iş sayısına kıyasla yüksek olduğunu göstermektedir. Dolayısıyla, işsizliğin azaltılması, konjonktürel genişleme yoluyla açık iş sayısının artırılmasıyla ilişkilidir. Ancak, konjonktürel genişleme ile artan açık işlerin doldurulamaması durumunda, yapısal ve/veya friksiyonel işsizliğin daha da artacağı söylenebilir. Bu bağlamda, konjonktürel genişleme sağlanırken hangi bölgelere ve sektörlere yatırım yapılması gerektiği önemli bir soru olarak karşımıza çıkmaktadır. Çalışmada, bu soruya cevap verebilmek amacıyla, Beveridge Eğrisi sektörel ve bölgesel açıdan detaylı olarak incelenmiştir.

Türkiye'de açık işlerin büyük bir kısmının imalat sektöründe yoğunlaştığı, ancak işsizlerin çoğunlukla imalat sektörü dışında iş aradığı görülmektedir. İmalat sektöründe faaliyet gösteren işletmeler ise personel temininde güçlük çekme nedenlerini, bu meslekte yeterli başvurunun olmaması, gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması ve tecrübe eksikliğine bağlamaktadır. Bu durum, imalat sektöründe yaşanan sorunların sektöre özgü yapısal işsizliğe işaret ettiğini göstermektedir. İmalat sektöründeki istihdamın, toplam istihdam içinde sınırlı bir paya sahip olduğu dikkate alındığında, imalat sektöründe yaşanan yapısal sorunların tüm işgücü piyasasına genellenemeyeceği açıktır. İmalat sektörü dışındaki sektörlerdeki işgücü arz ve talebi ise ayrı bir şekilde ele alınması gerekmektedir. İmalat sektörü dışındaki işsiz sayısının, imalat sektörü dışındaki açık iş sayısından oldukça fazla olduğu tespit edilmiştir. Bu durumda, imalat dışı sektörlerdeki işsizlik, konjonktürel genişleme ile azaltılabilir. Türkiye'de yapısal işsizlik önemli bir sorun teşkil etmekle birlikte, bu sorunun çözülmesi durumunda bile işsizlik sorunun ciddiyetini koruyacağı anlaşılmaktadır. İşsizliğin çözümünde öncelikle konjonktürel genişlemenin sağlanması gerekmektedir. Bununla birlikte konjonktürel genişleme sonucu artması muhtemel olan yapısal ve geçici işsizliğe ayrıyeten önem alınmasının gerektiği söylenebilir.

Türkiye'de açık iş ve işsizlerin bölgesel dağılımı açısından da belirgin bir uyumsuzluk göze çarpmaktadır. Bazı bölgelerde yüksek işsizlik oranları ve düşük açık iş oranları (örneğin TR63, TRB2) görülürken, diğer bölgelerde ise yüksek açık iş oranları ve düşük işsizlik oranları (örneğin TR82, TR52, TR42) tespit edilmiştir. İşsizlik oranlarının yüksek, açık iş oranlarının nispeten düşük olduğu bölgelerde

İşsizlik konjonktürel genişleme ile azaltılabilir. Diğer yandan, hem işsizlik hem de açık iş oranlarının yüksek olduğu bölgelerde işsizlik daha çok yapısal bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu bağlamda, işsizliğin çözümüne yönelik uygulanacak politikaların, bölgesel Beveridge Eğrisi göz önünde bulundurularak tasarlanması büyük önem taşımaktadır. Yüksek işsizlik ve düşük açık iş oranlarının görüldüğü bölgelerde, yeni yatırım teşvikleri, genişletici para politikaları ve vergi sübvansiyonları gibi önlemlerle açık iş sayıları artırılabilir. İşsizlik ve açık iş oranlarının her ikisinin de yüksek olduğu bölgelerde ise, yapısal sorunların çözümüne yönelik politikaların geliştirilmesi gerekmektedir. Ayrıca, bölgelere yapılacak yeni yatırımlarda açık iş ve işsizlik oranları arasındaki ilişkinin dikkate alınması, hem işsizliğin azaltılması hem de firmaların işgücüne daha kolay erişmesini sağlayabilir. Bu şekilde, yatırımların daha verimli ve etkin kullanılmasına olanak sağlanmış olur.

Türkiye'de referans dönemi boyunca Beveridge Eğrisi üzerindeki noktaların üç farklı bölgede toplandığı gözlemlenmiştir. Ekonomideki değişimler, Beveridge Eğrisinde kaymalara neden olmuştur. Ayrıca, eğri üzerindeki bölgeler arası geçişlerde bazı belirgin kırılma dönemleri gözlemlenmektedir. Özellikle 2018'in 3. çeyreğinde yaşanan siyasi ve ekonomik gelişmeler, eğri üzerinde önemli kırılmalara neden olmuştur. Bu dönem, takip eden Covid-19 tedbirleri, histeri etkisi oluşturarak uzun bir süre Beveridge Eğrisinin sağ alt kısmında kalmasına neden olmuştur. Tedbirlerinin kaldırılmasının ardından ise Beveridge Eğrisi, sol üst tarafa doğru hareket ederek genişleme dönemine girmiştir. Eğri üzerindeki bu sıçramalar, işgücü piyasasının konjonktürel değişimlerden önemli ölçüde etkilendiğini göstermektedir. Bu durum, işgücü piyasasının kırılğan yapısına işaret etmektedir. İşgücü piyasasının konjonktürel değişimlerden etkilenmesi Beveridge Eğrisinin doğrusal bir şekilde çizilmesini zorlaştırmaktadır.

Extended Summary

Currently, there are ongoing debates on whether unemployment is caused by insufficient aggregate demand or by the inefficient functioning of the mechanisms between labor supply and demand. At this point, understanding the type of unemployment is important for implementing policies. Beveridge Curve is an important tool for understanding the types of unemployment. The Beveridge curve reveals a negative relationship between open jobs and unemployment rates in the labor market. While upward and downward movements on the Beveridge Curve provide information about cyclical expansion and contraction, the curve's convergence and divergence from the origin provides information about structural and/or temporary unemployment. By analyzing the movements in the Beveridge Curve, it is possible to make inferences about the type of unemployment.

Even if labor supply and demand match quantitatively, they sometimes do not match qualitatively. In this context, unemployment may occur because of qualification mismatch. The mismatch between supply and demand may be caused by the mismatch between the qualifications of the job seeker and the qualifications demanded by the employer, or it may be caused by the fact that labor supply and demand are located in different regions. In this type of unemployment, called structural unemployment, there are open jobs in the labor market on the one hand, and unemployed people on the other. This mismatch can be caused by the inability of employment agencies to provide efficient matching services. In some cases, there is insufficient demand in the labor market to employ the unemployed. In this case, unemployment can be reduced only through cyclical expansion. It can also be said that structural, temporary and cyclical unemployment can exist simultaneously in the labor market. It is important to determine the type of unemployment that is dominant in the labor market. The policies to be implemented differ according to type of unemployment.

First, the theoretical framework underlying the Beveridge Curve is explained. The Beveridge Curve is then estimated and interpreted in terms of time, 26 regions (IBBS-2), and sectors. Moreover, the diffraction points of the Beveridge Curve were identified for 39 quarters, which constitutes a time limitation of the study. Based on the results obtained in this study, various policy recommendations are presented.

In this study, unemployment rates were obtained from TURKSTAT data, and open job rates were obtained from İŞKUR's open-job statistics surveys. Open job statistics surveys were conducted four times a year in accordance with the EUROSTAT standards. While determining open job rates, the number of current employees in the enterprise and whether the enterprise has open jobs in the reference period were asked. An open-work statistics survey was conducted to determine Turkey's official open-work rates and share them with EUROSTAT. It can be said that the results of the open job survey can be generalized to Turkey. Since the results of the vacancy surveys were first started in the last quarter of 2014, the data have been started as of this date. Data on unemployment rates and the number of unemployed individuals were obtained from periodic data in the TurkStat database.

According to the results of the study, the set of points where the number of open jobs and unemployed intersects are located at the bottom right of the 45° line. This is because the number of unemployed vacancies was considerably higher than the number of vacancies. Failure to fill the existing vacancies is due to structural and/or frictional (temporary) reasons. Even if the problems arising from structural and temporary reasons are solved and existing vacancies are filled, the seriousness of the unemployment problem will continue. It is only possible for the

labor market to approach the point of full employment (approaching the 45° line) through cyclical expansion. In the case of cyclical expansion, structural and temporary unemployment is expected to increase.

During the reference period in Turkey, the set of points on the Beveridge Curve was concentrated in three regions. It was observed that changes in the economy caused shifts in the Beveridge Curve. Some break periods stand out in the transitions between the regions on the Beveridge Curve. In the 3rd quarter of 2018, political and economic events caused the Beveridge Curve to break. After this period, the implementation of Covid-19 measures created a hysteria effect and caused the Beveridge Curve to remain at the bottom right for a long period. With the removal of Covid-19 measures, the Beveridge Curve moved to the upper left and entered an expansionary period. The fact that the points on the Beveridge Curve jump in periods can be interpreted as the labor market being significantly affected by cyclical changes. It can be said that this situation points to the fragile structure of the labor market. The fact that the labor market is affected by cyclical changes makes it difficult to draw a linear Beveridge Curve.

When the Beveridge Curve is analyzed regionally in Turkey, it can be said that it differs in terms of the types of unemployment. Although unemployment is structural in some regions, it is cyclical in others. Policies to solve unemployment should be developed by considering the regional Beveridge Curve. In regions with high unemployment rates and low vacancy rates, the number of vacancies can be increased by providing new investment incentives, expansionary monetary policies, and tax subsidies. In regions with high unemployment and vacancy rates, policies should be developed to solve structural problems. In addition, considering the relationship between unemployment and vacancy rates in new investments to be made in the regions will reduce unemployment and allow firms to access labor more easily.

A significant portion of job vacancies in Turkey are concentrated in the manufacturing sector, while the unemployed are mostly looking for jobs outside the manufacturing sector. Enterprises operating in the manufacturing sector attribute the difficulty in supplying personnel to the lack of sufficient applications in this profession, the lack of personnel with the required professional skills/qualifications, and the lack of experience. The problem in the manufacturing sector is structural unemployment. Employment in the manufacturing sector accounts for a limited share of overall employment. At this point, it is clear that structural problems in the manufacturing sector cannot be generalized to the entire labor market. The relationship between labor supply and demand in sectors other than manufacturing needs to be addressed separately. It has been determined that the number of unemployed people looking for jobs outside the manufacturing sector is considerably higher than the number of open jobs outside the

manufacturing sector. Reducing unemployment outside of the manufacturing sector is associated with cyclical expansion. It is understood that structural unemployment is an important problem in Turkey, but even if structural unemployment is solved, the unemployment problem will remain serious. To solve unemployment, cyclical expansion should first be ensured. However, it is also necessary to take measures against structural and temporary unemployment, which is likely to increase as a result of cyclical expansion.

Beyan

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı: Çalışmam tek yazarlı ve özgün olup, bu anlamda çalışmaya katkısından söz etmem gereken kişi(ler) bulunmamaktadır.
Destek ve Teşekkür Beyanı: Çalışma herhangi bir destek almamıştır. Teşekkür edilecek bir kurum veya kişi bulunmamaktadır

Çıkar Çatışması Beyanı

Çalışma ve Toplum Dergisi'ne göndermiş olduğum “Yapısal İşsizlik Çözülürse Türkiye’de İşsizlik Çözülür Mü? Türkiye’de Beveridge Eğrisinin İncelenmesi” isimli makalem ile ilgili herhangi bir kurum, kuruluş, kişi ile mali çıkar çatışması yoktur.

KAYNAKÇA:

- Ağayev, S., & Bora, A. (2012). Türkiye için Beveridge Eğrisi ve Emek Piyasası Üzerine Bir İnceleme. *Finans Politik ve Ekonomik Yorumlar*, (565), 23-23.
- Akkuş, Ö., & Topuz, S. G. (2019). İşsizlik histerisinin geçerliliği: gelişmekte olan en kırılgan beşli. *Sosyoekonomi*, 27(39), 69-80.
- Apaydın, Ş., & Taşdoğan, C. (2019). Yapısal Ve Konjonktürel İşsizlik Çerçevesinde Okun Yasası Üzerine Bir Gözlem. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 15(1), 61-76.
- Arpaia, A., Kiss, A., ve Turrini, A. (2014). Is Unemployment Structural or Cyclical? Main Features of Job Matching in The EU After The Crisis (European Economy Occasional Papers 527). European Commission.
- Atabey, A. Ö. (2024). Türkiye’de Farklı Gruplar İtibarıyla İşsizlikte Histeri Etkisinin Analizi: Çoklu Yapısal Kırılganlık ve Fourier Birim Kök Testlerinden Kanıtlar. *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(1), 76-88.
- Aydın, N. (2012). İşsizlik, Beveridge Eğrisi ve Türkiye İşgücü Piyasasına İlişkin Bir Değerlendirme. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (32).
- Babangida, J. S., Khan, A. U. I., & Aysan, A. F. (2024). Examining the Shifting Dynamics of the Beveridge Curve in the Turkish Labor Market during Crises. *Economics*, 12(5), 110.
- Baumol, W. J., & Wolff, E. N. (1998). Side effects of progress. *Public Policy Brief*, (41A).
- Begen, N., Mercan, M. A., & Barlin, H. (2023). Immigration, job vacancies, and Beveridge Curve: Evidence from Syrian refugees in Turkey. *The Economic and Labour Relations Review*, 34(2), 279-298.
- Benati, L., ve Lubik, T. A. (2014). The time-varying beveridge curve. In *Advances in Non linear Economic Modeling: Theory and Applications* (pp. 167-204). Berlin, Heidelberg: Springer Berlin Heidelberg.
- Beveridge W.H. (1944). *Full Employment in a Free Society*. W.W. Norton & Company, New York.
- Bleakley, H., ve Fuhrer, J. C. (1997). Shifts in The Beveridge Curve, Job Matching, and Labor Market Dynamics, *New England Economic Review*, 28(Sept), 3-19.
- Bosler, M., Nicole G., Alexander K., Benjamin K. ve Benjamin L., (2020). The IAB Job Vacancy Survey: Design and Research Potential, *Journal for Labour Market Research*, 54(1),
- Bova, M. E., Jalles, J. T., ve Kolerus, M. C. (2016). Shifting the Beveridge Curve: What Affects Labor Market Matching?, *International Monetary Fund*.
- Carlin, W., ve Soskice, D. (2006). *Macroeconomics, Imperfections, Institutions And Policies*. New York: Oxford University Press

- Çakır, B. (2020). COVID-19 in Turkey: Lessons Learned, *Journal of Epidemiology and Global Health*, 10(2), 115-117.
- Diamond, P. (2013). Cyclical Unemployment, Structural Unemployment, *IMF Economic Review*.
- Diamond, P. A. (2013). Structural unemployment. *FRB of Boston Public Policy Brief*, (13-6).
- Europe Parliament and Council Regulation, (2008). Regulation (Ec) No 453/2008 of The European Parliament and of The Council of 23 April 2008 on Quarterly Statistics on Community Job Vacancies, *Official Journal of the European Union*.
- Eurostat, (2010). 1st and 2nd International Workshops on Methodologies for Job Vacancy Statistics, *Methodologies and Working Papers*,
- Feldmann, H. (2013). Technological unemployment in industrial countries. *Journal of Evolutionary Economics*, 23, 1099-1126.
- Hirokazu F. (2008). Trends in Structural and Frictional Unemployment, *Japan Labor Review*, 5(3), 105-126.
- İŞKUR, (2023). Türkiye İşgücü Piyasası Araştırma Raporu, (Erişim tarihi 25.07.2024) <https://media.iskur.gov.tr/88081/turkiye.pdf>
- İŞKUR, (2024). 2. Çeyrek Açık İş İstatistikleri Araştırması Sonuçları, (Erişim tarihi 25.07.2024) <https://media.iskur.gov.tr/91434/2-ceyrek-sonuc-raporu.pdf>
- İŞKUR, Bülten, 138. Sayı, (Erişim Tarihi 21.07.2024) <https://media.iskur.gov.tr/88818/iskur-bulten-nisan-138-sayi.pdf>
- İŞKUR, İstihdamda 3İ, 36. Sayı, (Erişim Tarihi 21.07.2024) <https://media.iskur.gov.tr/59361/istihdamda-3i-sayi-36.pdf>
- Larsen, C. A. (2003). Structural unemployment. An analysis of recruitment and selection mechanisms based on panel data among Danish long-term unemployed. *International Journal of Social Welfare*, 12(3), 170-181.
- Levy Yeyati, E., Montané, M., & Sartorio, L. (2019). What works for active labor market policies?. CID Working Paper Series.
- Ramon G., J., ve Sorolla, V. (2017). Frictional and Non-Frictional Unemployment an a Labor Market With Matching Frictions, *The Manchester School*, 85(4), 450-465.
- Restrepo P. (2015). Skill Mismatch and Structural Unemployment, *Massachusetts Institute of Technology Job Market Paper*, 13(9), 66-94.
- Sağlam, B. B., & Günalp, B. (2012). The Beveridge curve and labour market Dynamics in Turkey. *Applied Economics*, 44(24), 3195-3202.
- Şıklar, İ., & Bari, B. (2020). How Much Unemployment Is Structural in Turkey. An Unobserved Components Approach. *Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 18, 116-136.
- Tanrıöver, B., & Biçer, B. (2015). Yapısal şokların emek piyasası üzerindeki etkileri: Türkiye için Beveridge eğrisi tahmini. *International Journal of Academic Values Studies*, (1), 12-25.

- Tomic I., (2014). Structural Unemployment in Croatia – How Important Is the Occupational Mismatch?, *Economic Research*, 27(1).
- TÜİK, (2022). Küçük ve Orta Büyüklükteki Girişim İstatistikleri, (Erişim Tarihi 25.07.2024) <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Kucuk-ve-Orta-Buyuklukteki-Girisim-Istatistikleri-2022-49438>
- TÜİK, (2024). İşgücü İstatistikleri, (Erişim 24.07.2024) <https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?locale=tr>
- Uluç, A. Bouvet, F., ve Hofler, R. (2014). An Alternative Measure of Structural Unemployment, *Economic Modelling*, 38, 592-603.
- Valletta, R. and Kuang, K. (2010). Is Structural Unemployment on the Rise?, *Economic Letter*, 3(48).
- Yashiv, E. (2006). The Beveridge Curve. *IZA Institute of Labor Economics Discussion Paper Series*. <https://doi.org/10.2139/ssrn.950928> .